

INTERJÚ

Dános Valér

Egymással a biztonságért
Interjú dr. Takács Tibor rendőr vezérőrnaggyal
a Terrorelhárítási Információs és Bűnügyi Elemző
Központ főigazgatójával

Together for the Security

Interview with Dr. Tibor Takács, pol. major general,
director general of the Counter-terrorism Information
and Criminal Analyses Centre

Absztrakt

A Terrorelhárítási Információs és Bűnügyi Elemző Központ (TIBEK) 2016. évi létrehozásának alapvető indoka az volt, hogy a terrorizmus és a bűnözés, elsősorban a szervezett bűnözés és a szélsőséges szerveződések területén olyan változások következtek be, amelyek megkövetelték egy, a kormány döntéseit összbiztonsági szemléletű taktikai és stratégiai elemzésekkel, javaslatokkal segítő szervezet létrehozását. Az új típusú feladatrendszer, így az információfúziós és információmegosztó feladatok az új szervezet munkatársaitól lényegesen információtudatosabb, a vezetők részéről tudásmenedzsment-szemléleten alapuló együttműködést, kommunikációt követel meg. Az új szervezet e feladatainak ellátáshoz széles körű felhatalmazást kapott, az adatokat akár közvetlen elektronikus adatkapcsolat útján is beszerezheti. Ezért különös kompetenciakövetelményként jelentkezik a TIBEK munkatársai tekintetében – az általános elvárások mellett – a megbízhatóság, a szilárd erkölcsiség, valamint a szervezeti lojalitás kiemelkedően maga szintje. Mindezeket a szempontokat nem csupán indokolt, hanem szükséges is volt figyelembe venni a TIBEK mint új intézményi szervezetenedszment rendszerének kialakításánál. Az új szervezet fenntartható versenyképessége megkövetelte, hogy egy sajátos, önfejlesztő szervezeti kultúra alapjait minél korábban letegyék. Ehhez elengedhetetlen volt az is, hogy a TIBEK-nél a folyamatosan meg-megjelenő új értékek – különösen a szervezeti értékek – egyértelműen kifejezésre jussanak a napi gyakorlatban, mi több, szilárd értékrenddé alakuljanak. Ez az értékalapú megközelítés eredményezhette a mára már egyértelműen meglévő integrációs közösség kialakulását. Ezen túlmenően kiemelt feladatként jelentkezett a társszervekkel, hangsúlyozottan a rendészeti szervekkel, a nemzetbiztonsági szolgálatokkal és a közigazgatási szervekkel történő hatékony és eredményes együttműködés kialakítása. Ugyanakkor az együttműködés csak akkor érheti el az említett magas színvonalat, ha annak tartalma és formai keretei mindenki számára egyértelműen megfogalmazást nyernek és elfogadottá válnak.

A TIBEK idén ünnepli megalakulásának ötödik évfordulóját. A szervezet az ötéves jubileumhoz az Egymással a biztonságért szlogent választotta mottójának. Ennek kapcsán kérdezte dr. Takács Tibor r. vezérőrnagyot, a TIBEK főigazgatóját dr. Dános Valér, a Belügyi Szemle főszerkesztője.

Kulcsszavak: interjú, biztonság, terrorelhárítás

Abstract

The basic reason for foundation of the Counter-terrorism Information and Criminal Analyses Centre (further CICAC) in 2016 were the changes in the

field of terrorism and criminality, first of all of organised criminality and extremist organisations, which required to set up an organisation that can support the decisions of the government by tactical and strategic analysis and proposals in overall security approach. This new type of task system, like information fusion and information sharing tasks, demands from colleagues of the new organisation a significantly more information conscious, and from their leaders a knowledge-management based cooperation and communication. This new organisation received a wide-ranging authorisation for fulfilment of tasks, it can gather data even by direct electronic data connection. Therefore, there are special competence requirements for colleagues of CICAC – beside the general requirements – an outstanding level of reliability, solid morality and loyalty to the organisation. All these aspects were not only reasonable but even necessary to take into consideration in formation of the new organisation management system of CICAC. The sustainable competitiveness of the new organisation demanded to lay down basics for a special, self-developing organisational culture at the earliest opportunity. For that was unavoidable that the continuously appearing new values at CICAC – especially organisational values – find expression in the daily practice, even that they become a solid value system. This value-based approach could result in development of – by now already clearly existing -integration community. Beyond that appeared as a prominent duty the formation of an effective and fruitful cooperation with partner organisations, emphasised with law enforcement organisations, with organisations of national security and of public service. Simultaneously the cooperation can only reach a high-level if its content and formal frames are clearly defined for and accepted by everybody.

CICAC will celebrate its fifth anniversary this year. The organisation has chosen the slogan „Together for Security” for the five years jubilee. In this context, Dr. Tibor Takács, pol. major general, director general of CICAC was interviewed by Dr. Valér Dános, editor-in-chief of *Belügyi Szemle*.

Keywords: interview, security, counter-terrorism

Öt évvel ezelőtt, a Szervezett Bűnözés Elleni Koordinációs Központ helyébe, nemzetbiztonsági szolgálatként alakult meg a Terrorelhárítási Információs és Bűnügyi Elemző Központ. Az öt év nem különösebben hosszú idő egy szervezet életében. Tábornok úr, mégis, miként értékeli, hogyan érzi, van oka ünnepelni a TIBEK-nek?

Valóban, az elmúlt öt év nagyon gyorsan eltelt. És az is igaz, hogy ünnepelni általában hosszabb időszakokat áttekintve szoktunk. Idén példának okáért 50 éves a rendészeti felsőoktatás, 25 éves a Nemzetbiztonsági Szakszolgálat. Nem olyan

régen ünnepeltük a demokratikus jogállami formáknak megfelelően létrehozott hazai nemzetbiztonsági szolgálatok 30 éves működését, és ne felejtjük el, hogy 2019-ben Millenniumi Emlékkönyv kiadásával ünnepelt a büntetés-végrehajtás.

Valamennyi esetben fontosnak tartottam a közös emlékezet fenntartását, és ezért támogattuk perszonáliákkal az ünnepi kiadványok létrehozását. A hagyományokat azonban nem elég ápolni. A TIBEK esetében a megemlékezés célja egy új hagyomány megteremtése. Visszatérve tehát kérdésére, van okunk emlékezni és felidézni a múltat, én személy szerint pedig kötelességemnek is érzem azt.

Önök az „Egymással a biztonságért” szlogent választották jubileumi évfordulójuk mottójaként. Mi az igazi üzenete ennek a jelmondatnak a külvilág felé? Hogyan értékeli a szervezete és más hazai nemzetbiztonsági szolgálatok közötti együttműködés színvonalát?

Ami az együttműködés színvonalát érintő kérdését illeti, tevékenységünk egyik leglényegesebb pontjára tapintott rá. Bár a törvény pontosan és világosan rendelkezik az együttműködés formái és feladatai tekintetében, ennek gyakorlati megvalósítása hosszabb folyamat eredménye volt – és még napjainkban sem zárult le. Mivel kezdettől fogva természetes nehézségnek tekintettem az eltérő felhatalmazású és feladatrendszerű szervezetek tevékenységének, valamint a TIBEK munkájának összehangolását, ezért mindig hangsúlyoztuk, hogy akárcsak céljaink, munkánk gyümölcse, eredményeink is közösek lesznek a többi, Magyarország biztonságának megteremtésében közreműködő szervezettel. Történelmi tanulságaink ismeretében kis túlzással azt is mondhatnánk, hogy vagy együtt teremtjük meg a biztonságot vagy sehogy. És ez a mindennapi üzenete választott jelmondatunknak.

A TIBEK-re vonatkozó jogállási jogszabály szerint külső engedélyhez kötött vagy a nélkül is végezhető titkos információgyűjtést nem végez a TIBEK. Ennek ellenére a jogszabály a Terrorrelhárítási Információs és Bünyügyi Elemző Központot a nemzetbiztonsági szolgálatok között említi. Mi ennek a magyarázata?

A kérdés logikus, hiszen a TIBEK az egyetlen olyan nemzetbiztonsági szolgálat, amely nem jogosult titkos információgyűjtő tevékenység végzésére. A válasz kézenfekvő, és a létrehozó törvény általános indokolása is kitér rá. Lényegében arról van szó, hogy az új szervezetnek információfúziós feladatai elvégzéséhez „teljes informáltságra” van szüksége, hozzáférésre az állami szervek adatállományaihoz, és tevékenységi körében – kevés kivételtől eltekintve – hozzáférési jogosultságra az együttműködő szervek által kezelt adatokhoz. Ez a rendkívül széles körű felhatalmazás megköveteli azokat az adatvédelmi és biztonsági garanciákat, amelyek kizárólag ilyen jogállású szervek tekintetében biztosíthatók maradéktalanul.

A TIBEK mozaikszó sokak előtt ismert, és egyre ismertebbé válik hazánkban. Azonban nagyon kevesen tudják, hogy milyen tevékenységekkel járul hozzá a szervezet Magyarország biztonságának szavatolásához, megőrzéséhez.

Visszaültnék a korábban elmondottakra. Számunkra evidens, hogy a biztonság megteremtése sokoldalú megközelítést igénylő komplex feladat. Ugyanakkor azt tapasztaljuk, hogy az információfúziós tevékenység és feladatok hiányában a korábbi szervezeti modellek által teremtett biztonsági térben úgynevezett vakfoltok maradtak, és – különösen napjaink jól ismert kihívásai okán – új biztonsági rések keletkeztek. Ezek a kihívások a terrorizmushoz és a szervezett bűnözés megjelenési formáihoz kapcsolódnak, illetve a nemzetbiztonságot vagy a közbiztonságot fenyegető veszélyként jelentkeznek. A TIBEK alapvető feladata ezeknek a kockázatoknak a feltárása, valamint mérséklésére és kezelésére történő javaslatok megfogalmazása.

Ön a TIBEK megalakulásakor egy tudományosan megalapozott kiválasztási eljárás mentén állíthatta össze csapatát. Milyen különleges képességek, kompetenciák szükségesek az itt folyó tevékenység hatékony és eredményes ellátásához? Azt mindannyian tudtuk, hogy a hatékony és eredményes működés egyik feltétele a jogelőd szervezet állományának kompetenciafelmérése, és a szükséges kompetenciák tervezhető, folyamatos fejlesztése. A másik feltétel pedig az volt, hogy a betöltendő álláshelyek esetében a legfontosabb kompetenciák azonosítása megtörténjen, és ennek megfelelő kiválasztási eljárás keretében történjen meg a munkatársak felvétele.

Ezúton is megköszönöm Önnek és a BM Rendészeti Vezetőkiválasztási, Vezetőképzési és Továbbképzési Főosztály munkatársainak azt a segítséget, amelyet megalakulásunkat követően nyújtottak a TIBEK állományának kiválasztása során. A tudományosan megalapozott kiválasztási eljárás tehát a közös munkánk eredménye volt.

A szükséges kompetenciák kapcsán feltett kérdésére letisztult választ tudok adni. Egyrésztől meghatároztuk a legfontosabb szakmai kompetenciákat, amelyek a magas szintű elemzőképesség, elemzőkészség, a problémamegoldó képesség, a szóbeli és írásbeli kommunikációs készség és a döntési képesség voltak. Ezen túl egyéb fontos elvárásokat is megfogalmaztunk, mint a lojalitás, megbízhatóság, együttműködési készség, rugalmasság és a terhelhetőség. A vezetők esetében további kompetenciák szükségességét is előírtuk.

Aki a kiválasztási eljárás alkalmával összességében nem rendelkezett ezekkel a képességekkel, azokkal sajnos nem tudtuk a jövőt együtt tervezni.

A jelenkori terrorizmus és a bűnözés nem ismer országhatárokat. Milyen a TIBEK kapcsolata a külföldi társszervekkel, nemzetközi bűnüldöző szervezetekkel?
Az eltelt közel öt év munkájának köszönhetően napjainkra sikerült a hazai társszervekkel, az EU- és NATO-tagállamok partnerszolgálataival, és különböző nemzetközi szervezetekkel hatékony és a kölcsönösség elvén alapuló szakmai kapcsolatot kialakítani. Ennek eredményeként például legutóbb az amerikai NCTC és a belga CUTA méltatta tevékenységünket.

A terrorizmus elleni küzdelem területén a TIBEK folyamatos, elkötelezett munkát végez. Az uniós trendek, valamint a tagállami tapasztalatok megismérlését az Európai Unióval szoros együttműködés biztosítja, de természetesen ezirányú tevékenységünk a kontinens határainál nem áll meg.

Milyen különleges feladatok hárultak, illetve hárulnak a TIBEK állományára a COVID-19 járványügyi helyzet kezelése tekintetében?

Az elmúlt időszak meghatározó kihívásai közül világszerte a járványhelyzet kezelése vált elsődlegessé. Szervezetünk a törvény által szabályozott keretek között támogatta az Operatív Törzs tevékenységét, különös tekintettel a válságkezelés nemzetközi példáinak összegyűjtésével, az erők, eszközök és módszerek alkalmazásának legjobb gyakorlatait kutatva. Nyomon követtük a járvány megfékezéséhez szükséges orvosi eszközök fejlesztésének, beszerzésének és alkalmazásának útját és tapasztalatait, a vakcinációs programig bezárólag. Naprakész kimutatásainkkal, diagrammokkal támogattuk az Operatív Törzs működését, elemzésekkel, összegző jelentésekkel az együttműködő szervek tevékenységét, valamint a járványügyi adategyeztetések aktív részt vevői voltunk.

Különösen fontos ebben az időszakban az azonnali döntéshozatalt vagy reagálást igénylő események hatékony kezeléséhez szükséges információk összegzése, és az együttműködő szervek támogatása. Ez megvalósult rendszeres formában, napi, heti és egyéb időszakos tevékenységek végrehajtásában, és sok esetben ad-hoc jelleggel is.

Ez az időszak egyúttal visszaigazolta korábbi döntésünk helyességét is. A szervezet ügyeleti tevékenységének kialakításakor ugyanis arra a meggyőződésre jutottunk, hogy azt létszámában és minőségében munkaidőn túl is alkalmassá kell tennünk a központ valamennyi képességének és készségének koncentrálsára. Mi ezt magunk között csak úgy szoktuk mondani, hogy a munkánkat a világra szerint kell szervezzük. Ebben a nehéz időszakban korábbi döntésünk sokat segített.

Ön különösen nagy figyelmet fordít a kollégái szakmai továbbképzésére, az ismereteik megújítására, frissítésére. Úgy tudom, hogy több munkatársa folytat tudományos munkát, néhányan közülük hamarosan tudományos fokozatot szereznek. Hogyan tudja támogatni ezirányú törekvéseiket?

Bármilyen furcsának is tűnjön, a TIBEK alapvetően egy nyitott és rugalmas szervezet. Természetesen nem az érzékeny adatok és információk áramoltatása tekintetében, hanem abban, ahogy gyakorlatát a legfejlettebb technológiák ismeretében, azok alkalmazásával alakítja, de legalábbis azokra figyelemmel formálja. Személyes meggyőződésem, hogy egyéni megújulás, folyamatos fejlődés hiányában a cselekvési kedv lanyhul, a munka minőségi mutatói pedig romlanak. De ott, ahol a szellemi frissesség nemcsak lehetőség, hanem egyúttal elvárás is, a motiváció megmarad. Nemcsak egyéni, de csoportszinten is.

Ezért számos formában támogatom a kollégák önmegvalósítását, természetesen annak érdekében, hogy közös munkánkat is gazdagítsa tudásuk. Ez a támogatás a szakmai képzések, továbbképzések, nyelvtanfolyamok munkahelyi szervezésében, vagy példának okáért posztgraduális tanulmányok anyagi és munkaidőkedvezményrel történő támogatásában nyilvánul meg.

Ezen túl van további felelősségünk is, az utánunk jövő nemzedékek támogatása és felkészítése. Ez pedig csak a gyakorlatban jártas, és az elméletben képzett munkatársak segítségével biztosítható.

Hogyan tudja összeegyeztetni elfoglaltságait családi életével, van-e olyan hobbija, amely segít a kikapcsolódásban?

Egyaránt mély elköteleződést érzek a családom és a hivatásom iránt. Sokak számára ez rendkívül nehéz feladat, amely sok lemondással jár. Én szerencsésnek tarthatom magam, mert büntetőbíróként dolgozó feleségemmel mindketten elhivatottan élünk, és fontosnak érezzük a biztonság és a harmónia megteremtését, otthon és a munkában egyaránt. Természetesen mindezt nem könnyű összehangolni a gyermekneveléssel összefüggő kihívásokkal. A kölcsönös megértés és a közös érdeklődés mindenesetre nagyon sokat segít ebben, egymás munkájának megbecsülése pedig előfeltétele a kiegyensúlyozott teljesítményünknek.

Ehhez még egy dologgal próbálok hozzájárulni, a sport iránti szenvedélyem megélésével, amely egyetlen hobbimként végigkísérte eddigi életemet és pályafutásomat.

A cikk APA szabály szerinti hivatkozása

Dános V. (2021). Egymással a biztonságért. Interjú dr. Takács Tibor rendőr vezérőrnaggyal a Terrorelhárítási Információs és Bűnügyi Elemző Központ főigazgatójával. *Belügyi Szemle*, 69(8), 1491-1497. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2021.8.11>